

Uitkomsten BPV Monitor 2019

LANDELIJKE RAPPORTAGE

Inleiding

Iedere mbo-student volgt een deel van de beroepsopleiding in één van de 250.000 erkende leerbedrijven. Dit leren in de praktijk via stages en leerbanen is de zogenoemde beroepspraktijkvorming, ook wel bpv genoemd. Onderwijs en bedrijfsleven meten in SBB verband de kwaliteit van dit leren in de praktijk. Met de BPV Monitor vragen zij mbo-studenten en praktijkopleiders van leerbedrijven de stage of leerbaan te evalueren.

Vanaf 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019 hebben bijna 43.000 praktijkopleiders en ruim 8.100 studenten de vragenlijst voor de BPV Monitor ingevuld. Dit gebeurde aan het einde van de bpv-periode (stages en leerbanen), via de doorlopende bevraging van SBB in samenwerking met onderzoeksbureau Kantar.

BPV Monitor voor verbetering kwaliteit bpv

Met de BPV Monitor brengen onderwijs en bedrijfsleven in SBB-verband de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming en de tevredenheid van de praktijkopleiders van leerbedrijven en mbo-studenten in kaart. Het doel van de BPV Monitor is het verder verbeteren van de kwaliteit van de bpv. Met de uitkomsten kunnen leerbedrijven, scholen, studenten en SBB vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid werken aan het verbeteren van de kwaliteit van stages en leerbanen.

In deze rapportage staan de belangrijkste uitkomsten uit de landelijke BPV Monitor 2019.

Onderzoek en respondenten

Onderzoeksopzet

Aan de BPV Monitor 2019 hebben bijna 43.000 praktijkopleiders en ruim 8.100 studenten in het mbo meegewerkt. In de periode tussen 1 januari en 31 december 2019 hebben zij hun oordeel gegeven over onder meer de gemaakte afspraken, de begeleiding tijdens de bpv, de uitvoering en de beoordeling. Tot slot is hen gevraagd de gehele bpv-periode een rapportcijfer te geven.

De vragenlijsten zijn in samenspraak met vertegenwoordigers uit onderwijs en bedrijfsleven opgesteld. Met praktijkopleiders van leerbedrijven en studenten zijn de vragenlijsten vooraf getest op invultijd, taalgebruik en relevantie van de vragen.

De praktijkopleiders van de leerbedrijven ontvangen aan het einde van de bpv-periode per mail een uitnodiging om de online vragenlijst in te vullen. Omdat het bedrijf bij SBB is geregistreerd als erkend leerbedrijf, beschikken wij over de gegevens van de praktijkopleider. De praktijkopleider wordt gevraagd de vragenlijst door te sturen naar de betrokken student. In 2019 zijn enkele wijzigingen in de vragenlijst van de praktijkopleider en student doorgevoerd, naar aanleiding van de wens om de vragenlijst waar mogelijk in te korten. Met vertegenwoordigers van de onderwijsgeleding is afgestemd welke vragen nodig zijn voor de bpv-verbeterplannen. Op basis hiervan is een aantal vragen uit de vragenlijst gehaald (voornamelijk zelf-evaluatie vragen) en is een aantal vragen aangescherpt. Verwijderde vragen zijn nog wel opgenomen in een portal voor geautoriseerde gebruikers, omdat deze vragen in voorgaande jaren werden voorgelegd. Hierdoor kan het voorkomen dat bij sommige uitkomsten alleen de resultaten over 2018 worden getoond, en niet over 2019. Bij nieuw geformuleerde vragen kan dit betekenen dat er alleen uitkomsten worden getoond over 2019.

Het aantal uitgenodigde studenten, en daarmee de respons onder studenten, blijft achter. Dat komt voornamelijk door de getrapte bevraging van de student via de praktijkopleider. Hierdoor is het niet altijd mogelijk voor onderwijsinstellingen om op kwalificatieniveau representatieve uitspraken te doen. Daarom is in 2019 in de periode mei-juni-juli een beperkte pilot uitgevoerd met vier onderwijsinstellingen. Insteek van de pilot was om studenten rechtstreeks te benaderen door middel van data-uitwisseling tussen de pilotscholen en het onderzoeksbureau. Op basis van de uitkomsten van deze pilot is besloten om in 2020 een uitgebreide pilot uit te voeren om verdere ervaring op te doen met deze werkwijze, alvorens deze landelijk uit te rollen.

De respondenten

Praktijkopleiders van leerbedrijven

Praktijkopleiders van erkende leerbedrijven zorgen voor de dagelijkse begeleiding van de studenten op de werkvloer tijdens de stage of leerbaan. Daarnaast onderhoudt de praktijkopleider contact met de bpv-begeleider van de school waar de student een beroepsopleiding volgt. In totaal zijn 229.769 praktijkopleiders uitgenodigd, 42.918 praktijkopleiders hebben de vragenlijst ingevuld (18,7%).

Studenten

De stage of leerbaan is door 8.115 studenten van een ROC, AOC of vakinstelling beoordeeld. Zij volgen een beroepsopleiding in het middelbaar beroepsonderwijs. Het betreft studenten van verschillende beroepsopleidingen verspreid over alle sectoren in het mbo. Als onderdeel van de opleiding lopen zij stage of hebben zij een leerbaan bij een erkend leerbedrijf. De studenten hebben de vragenlijst ingevuld aan het einde van de stage bij een bol-opleiding of een leerbaan voor een bbl-opleiding. In totaal zijn 23.558 studenten uitgenodigd om de enquête in te vullen, wat betekent dat 34,4 procent van de studenten de enquête heeft ingevuld.

Uitkomsten beschikbaar voor geautoriseerde gebruikers en landelijke rapportage

In de portal van de BPV Monitor zijn de resultaten van de evaluaties real-time beschikbaar voor geautoriseerde gebruikers van scholen, sectoren en het ministerie van OCW. Real-time wil zeggen dat de gegevens dagelijks worden bijgewerkt. Daarnaast kunnen vergelijkingen worden gemaakt tussen doelgroepen (praktijkopleiders of studenten), periodes en met de landelijke uitkomsten. Verder kunnen onderwijsinstellingen sinds 2019 gebruik maken van de optie om de uitkomsten uit te splitsen naar locatieniveau. Daarnaast is het mogelijk om de data van alle kwalificaties in één keer te downloaden in een Excel tabellenboek. Scholen kunnen de gegevens uit de BPV Monitor mede gebruiken bij het opstellen van hun kwaliteitsplannen voor de bpv.

Om leerbedrijven te informeren over de BPV Monitor en hen te stimuleren deel te nemen aan de evaluatie van de bpv-periode heeft SBB in samenwerking met ROC Deltion College een flyer ontwikkeld. Inmiddels hebben meerdere scholen van deze flyer (al dan niet in eigen huisstijl) gebruik gemaakt. Daarnaast maken meerdere scholen gebruik van de optie om hun logo toe te voegen aan de uitnodigings- en remindermails van de BPV Monitor. Hiermee zijn de scholen duidelijker herkenbaar als mede-afzender en belanghebbende van de enquête van de BPV Monitor.

Landelijke uitkomsten BPV Monitor 2019

Praktijkopleiders en studenten zijn in ruime meerderheid tevreden

Zowel praktijkopleiders als studenten zijn over het algemeen tevreden over de bpv-periode. Iets meer dan de helft van de praktijkopleiders (56%) beoordeelt de bpv-periode met een 8 of hoger, ongeveer 39 procent geeft een 6 of 7 en ongeveer 6 procent geeft een onvoldoende. Gemiddeld beoordelen de praktijkopleiders de bpv-periode met een 7,5.

Een soortgelijk positief beeld is te zien bij studenten, met het verschil dat zij vaker dan de praktijkopleiders een hoog cijfer geven aan de bpv-periode. Het gemiddelde cijfer voor de bpv van studenten is een 8,1.

Eindwaardering bpv-periode door studenten en praktijkopleiders

Praktijkopleiders en studenten zijn tevreden over de uitvoering van de bpv

De algemene tevredenheid van praktijkopleiders en studenten wordt voor een groot deel bepaald door hoe de praktijkopleiders en studenten de uitvoering van de stage en leerbaan hebben ervaren. Praktijkopleiders zijn in grote mate tevreden (86%¹) over de mogelijkheden voor de student om de leerdoelen te behalen tijdens de bpv-periode. Voor de studenten geldt dat voor 90 procent. De praktijkopleiders zijn ook in grote mate tevreden over de inzet en motivatie van de student (83%). Over de samenwerking tussen de opleiding en het leerbedrijf is 73 procent van de praktijkopleiders tevreden tot zeer tevreden.

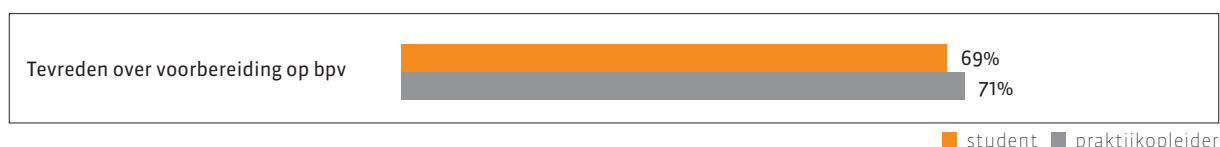
Van de studenten geeft 92 procent aan (zeer) tevreden te zijn over wat ze geleerd hebben in de bpv. 90 procent van de studenten zegt dat ze een goed beeld hebben gekregen van het beroep, terwijl 86 procent het werk in de bpv goed vond passen bij hun niveau. Minder tevreden (52%) zijn studenten met de mate waarin de opdrachten van school goed pasten bij het werk in het leerbedrijf.

¹ % eens + helemaal eens

De voorbereiding op de bpv

Een ruime meerderheid van de praktijkopleiders van leerbedrijven (71%) is tevreden over de voorbereiding op de bpv. Van de studenten is 69 procent daar tevreden over.

Tevredenheid van studenten en praktijkopleiders over de voorbereiding

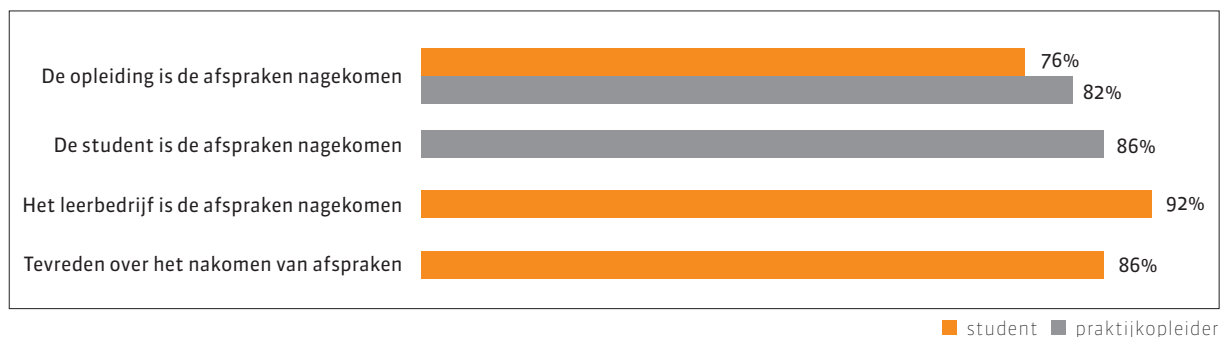

Verder gaf 74 procent van de praktijkopleiders aan dat de student goed was voorbereid op de bpv-periode. De meerderheid van de praktijkopleiders (70%) gaf aan dat de leerdoelen van de student vooraf duidelijk waren afgestemd. Van de studenten vindt 81 procent dat vooraf duidelijk was wat ze gingen leren bij het bedrijf.

Tevredenheid over nakomen van afspraken tijdens de bpv

Een ruime meerderheid van zowel de praktijkopleiders als de studenten geeft aan dat ze tevreden zijn over het nakomen van gemaakte afspraken over de bpv door praktijkopleider, student en bpv-begeleider vanuit de opleiding.

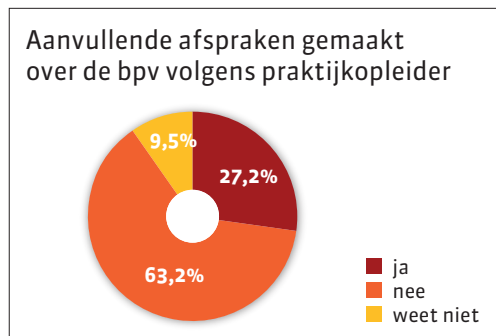
Tevredenheid over het nakomen van afspraken over de bpv volgens studenten en praktijkopleiders

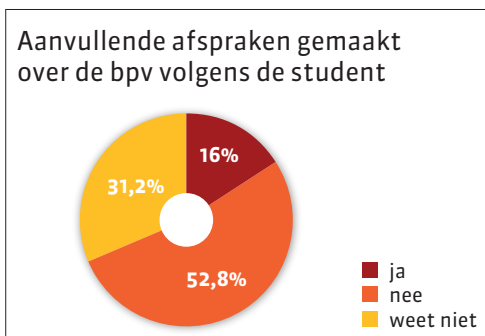
Reguliere afspraken over de bpv worden vastgelegd in een praktijkovereenkomst. Daarnaast komt het voor dat er aanvullende afspraken worden gemaakt. Volgens 27 procent van de praktijkopleiders zijn er aanvullende afspraken gemaakt met de student en de school over de stage of leerbaan. Van de studenten geeft 16 procent dat aan.

Wanneer aanvullende afspraken worden gemaakt is de tevredenheid over de bpv hoger. Het gemiddeld rapportcijfer is dan een 8,2 tegen een gemiddelde van 7,4 wanneer er geen aanvullende afspraken zijn gemaakt.

Gemaakte afspraken volgens praktijkopleider

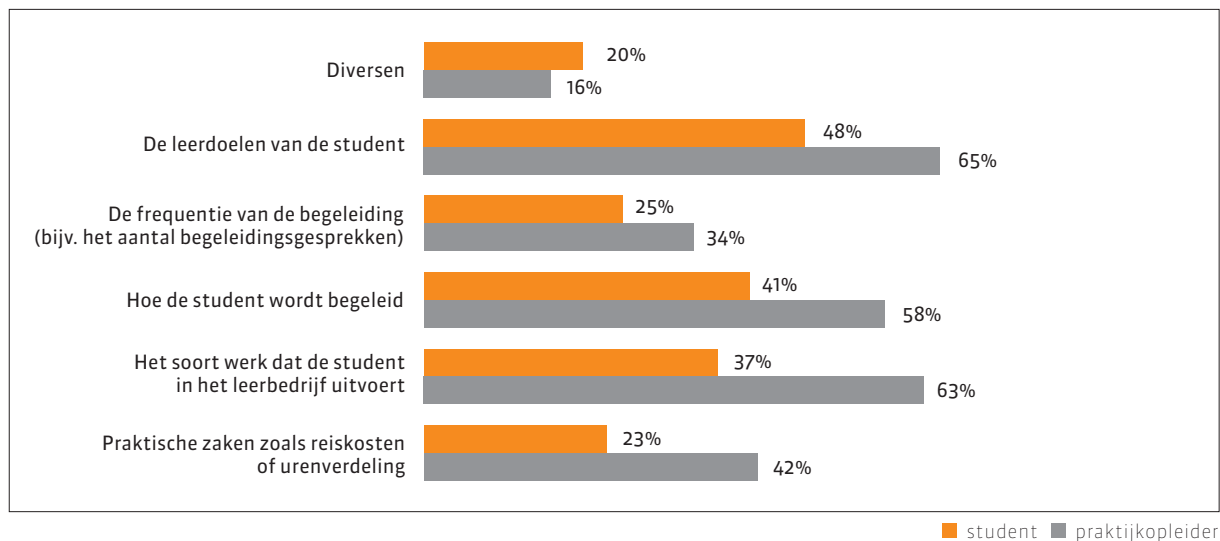

Gemaakte afspraken volgens student

Aanvullende afspraken gaan volgens de praktijkopleider vaak over de leerdoelen van de student, het soort werk dat de student in het leerbedrijf uitvoert en hoe de student wordt begeleid.

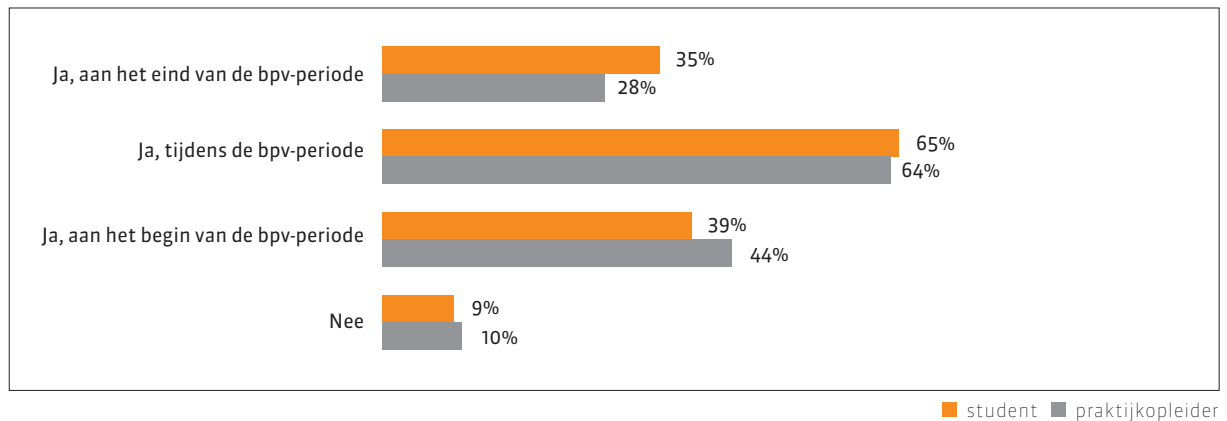
Waarover zijn aanvullende afspraken gemaakt volgens studenten en praktijkopleiders

Vrijwel altijd is er overleg tussen leerbedrijf en school

Ongeveer 90 procent van zowel de praktijkopleiders als de studenten geeft aan dat er op enig moment gezamenlijk overleg is geweest tussen het bedrijf, de student en de school.

Is er gezamenlijk overleg geweest met alle partijen?

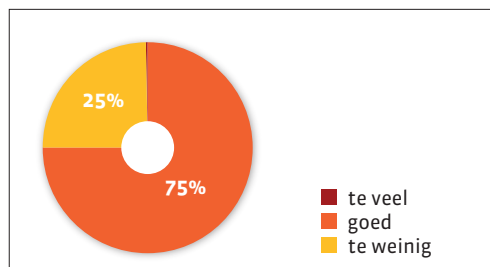

N.B. Er waren meer antwoorden mogelijk, vandaar dat de aantallen niet optellen tot 100%

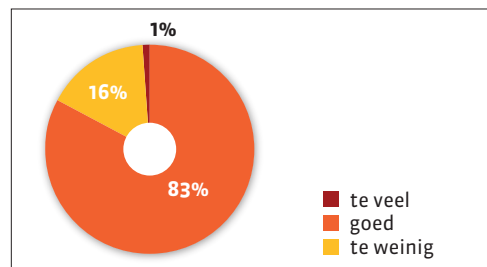
Gezamenlijk overleg is van invloed op de tevredenheid over de bpv. Als er alleen een gesprek is geweest aan het begin of tijdens de bpv zijn geen grote verschillen zichtbaar. Wanneer aan het einde van de bpv een gesprek is geweest, is de tevredenheid iets hoger (gemiddeld rapportcijfer 7,7) dan wanneer er aan het einde van de bpv geen gesprek heeft plaatsgevonden (gemiddeld rapportcijfer 7,5). Het sterkste verschil is zichtbaar wanneer er geen gesprek is geweest, namelijk een gemiddeld rapportcijfer van 7,2 tegenover een 7,6 wanneer er wel een gesprek heeft plaatsgevonden.

Een ruime meerderheid van zowel praktijkopleiders (75%) als studenten (83%) is tevreden over het aantal contactmomenten. 25 procent van de praktijkopleiders geeft aan dat er te weinig contactmomenten waren, 16 procent van de studenten vindt dat ook.

Beoordeling aantal contactmomenten door praktijkopleider

Beoordeling aantal contactmomenten door student

Studenten tevreden over begeleiding vanuit leerbedrijf

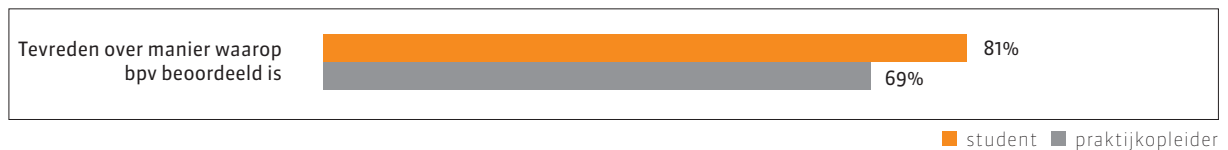
92 procent van de studenten is tevreden over de begeleiding vanuit het leerbedrijf tijdens de stage of leerbaan. Over de begeleiding vanuit school zijn studenten minder vaak tevreden (61%). Van de praktijkopleiders vindt 66 procent dat de student tijdens de stage of leerbaan goed is begeleid door de school. 22 procent van de praktijkopleiders is hierin neutraal ('niet eens / niet oneens').

Tevredenheid over beoordeling van de bpv-periode

81 procent van de studenten en 69 procent van de praktijkopleiders is tevreden over de manier waarop de stage of leerbaan beoordeeld is.

Tevredenheid beoordeling bpv door praktijkopleider en student

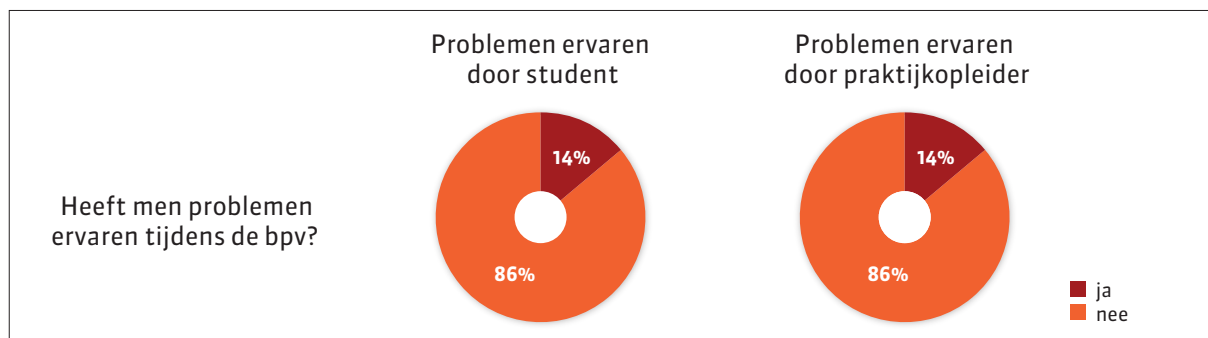

82 procent van de praktijkopleiders vindt dat de student de leerdoelen binnen de bpv heeft gehaald. Als een praktijkopleider aangeeft dat een student de leerdoelen onvoldoende heeft behaald, wordt als reden aangegeven dat dat voornamelijk ligt aan de inzet, de capaciteiten en/of de persoonlijke omstandigheden van de student.

Ongeveer driekwart van de praktijkopleiders geeft aan dat zijn of haar oordeel meegenomen is als onderdeel van het eindoordeel van de bpv. Van de studenten geeft 83 procent aan dat het oordeel van de praktijkopleider van het leerbedrijf is meegenomen in de eindbeoordeling. 81 procent van de studenten wist van te voren waarop ze zouden worden beoordeeld.

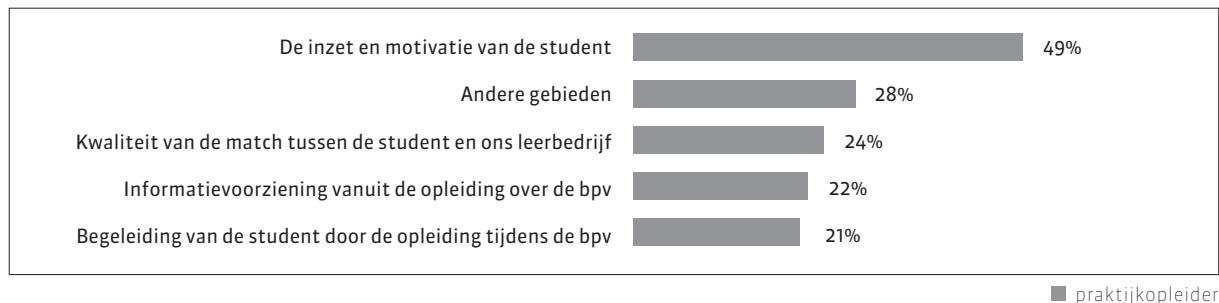
Weinig problemen ervaren tijdens bpv

Het overgrote deel van de respondenten ervaart geen problemen tijdens de bpv-periode. 14 procent van zowel de praktijkopleiders als de studenten geeft aan dat zij wel problemen hebben ervaren tijdens de bpv-periode.

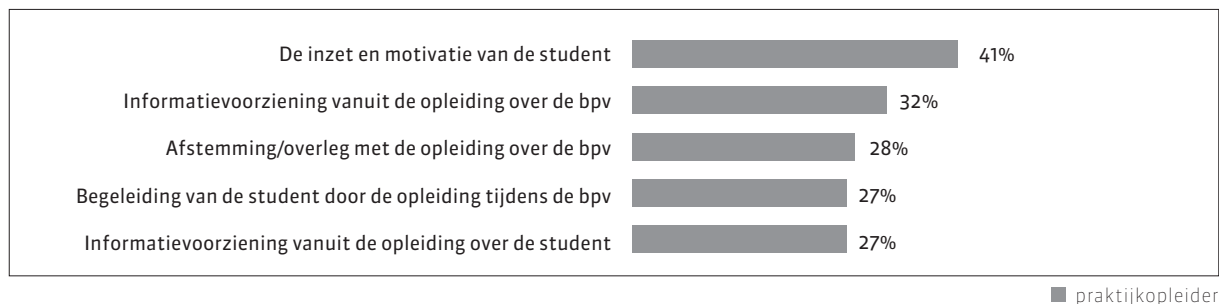
De genoemde problemen zijn divers van aard. Bij bol stages wordt door de praktijkopleiders die aangegeven een probleem te hebben ervaren, de inzet en motivatie van de student het vaakst als reden genoemd. Kwaliteit van de match tussen student en leerbedrijf is een ander ervaren probleemgebied dat vaker voorkomt.

Top 5 ervaren problemen door praktijkopleider bij bol stage

Ook bij bbl leerbanen wordt door praktijkopleiders die aangeven een probleem te hebben ervaren, de inzet en motivatie van de student het vaakst genoemd. Daarnaast wordt informatievoorziening vanuit de opleiding over de bpv vaker als probleemgebied genoemd.

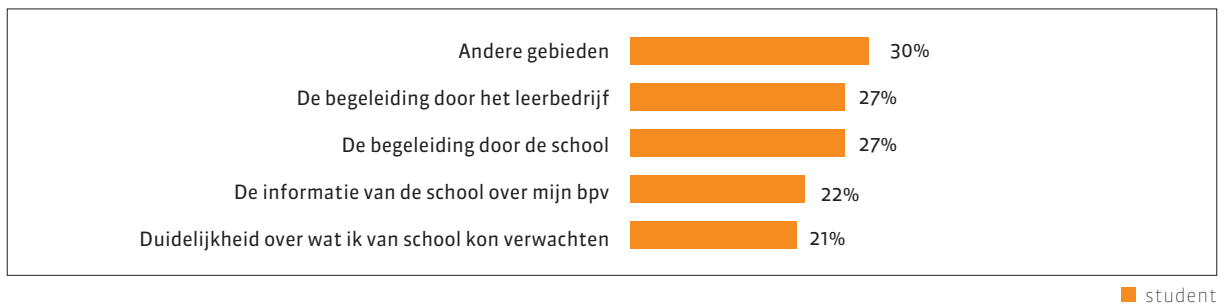
Top 5 ervaren problemen door praktijkopleider bij bbl leerbaan

beroepsonderwijs bedrijfsleven

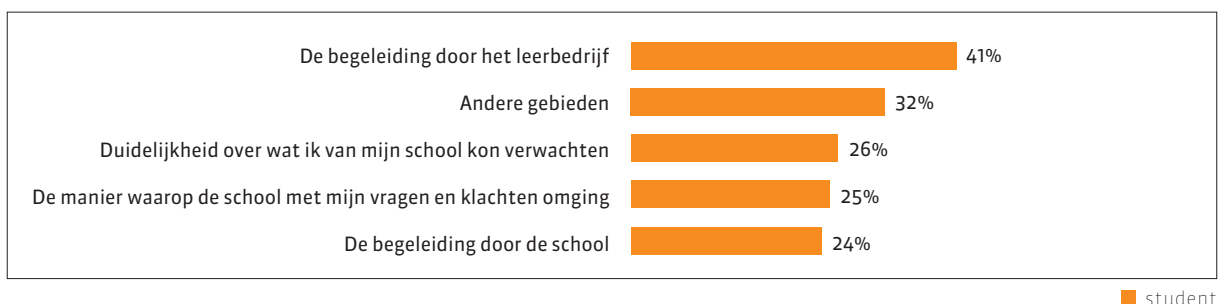
Voor de bol studenten die problemen ervaren, gaat het met name om problemen rond de begeleiding van het leerbedrijf en door school. Daarnaast is er bij de student soms onduidelijkheid over de informatie van de school over de bpv en over wat de student van school kan verwachten tijdens de bpv.

Top 5 ervaren problemen door bol student

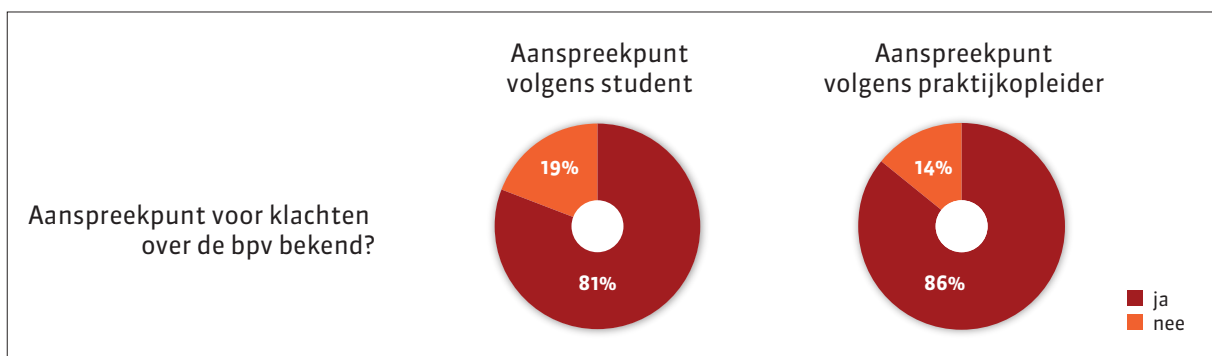

Voor bbl studenten die problemen ervaren, gaat het net als bij bol studenten, met name om problemen rond de begeleiding door het leerbedrijf. Daarnaast is het voor de student soms onduidelijk wat van de school verwacht kan worden tijdens de bpv.

Top 5 ervaren problemen door bbl student

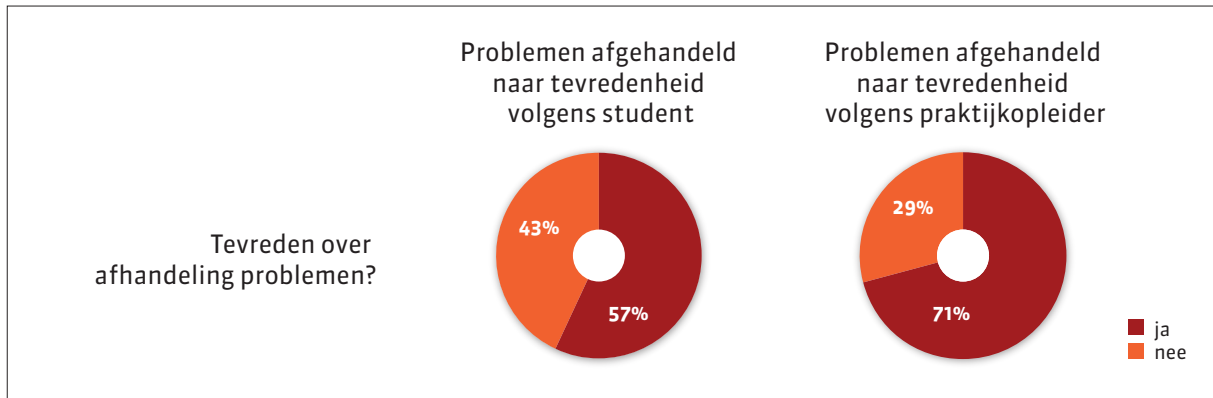

In de meeste gevallen is bekend wie het aanspreekpunt op school is indien er klachten zijn. Een ruime meerderheid van de praktijkopleiders (86%) en studenten (81%) die een probleem ervaren, geeft aan dat het aanspreekpunt voor klachten bekend is.

beroepsonderwijs bedrijfsleven

71 procent van de praktijkopleiders en 57 procent van de studenten vindt dat de problemen naar tevredenheid zijn afgehandeld.

Als er een aanspreekpunt op school bekend is, zijn praktijkopleiders en studenten veel vaker tevreden over de afhandeling van problemen. Dit onderstreept het belang van een aanspreekpunt om mee te helpen aan oplossingen.

Tevredenheid in 2019 en in 2018

Over het algemeen zijn de uitkomsten van zowel de studenten als de praktijkopleiders in 2019 vergelijkbaar met die in 2018. Studenten beoordelen de gehele bpv-periode in 2019 met een 8,1 en in 2018 met een 8,0. De praktijkopleiders beoordelen de gehele bpv-periode zowel in 2019 als in 2018 met hetzelfde cijfer, namelijk een 7,5. De algemene waardering voor het onderdeel 'begeleiding' is in 2019 hoger en die voor 'probleemoplossing' lager dan in 2018. Het aandeel studenten en praktijkopleiders dat problemen heeft ervaren tijdens de bpv is wel gedaald.

Verschillen in 2019 en in 2018 tussen de leerwegen (bol en bbl)

Voor de bol-studenten zijn de uitkomsten in 2019 en 2018 redelijk vergelijkbaar. Het meest opvallende verschil zit bij het thema 'probleemoplossing'. In 2018 gaf 65 procent van de bol-studenten aan dat ze tevreden waren over de afhandeling van problemen tijdens de bpv, in 2019 is dit gedaald naar 58 procent. Het percentage bol-studenten dat aangeeft dat ze problemen hebben ervaren is wel gedaald: van 17 procent in 2018 naar 14 procent in 2019.

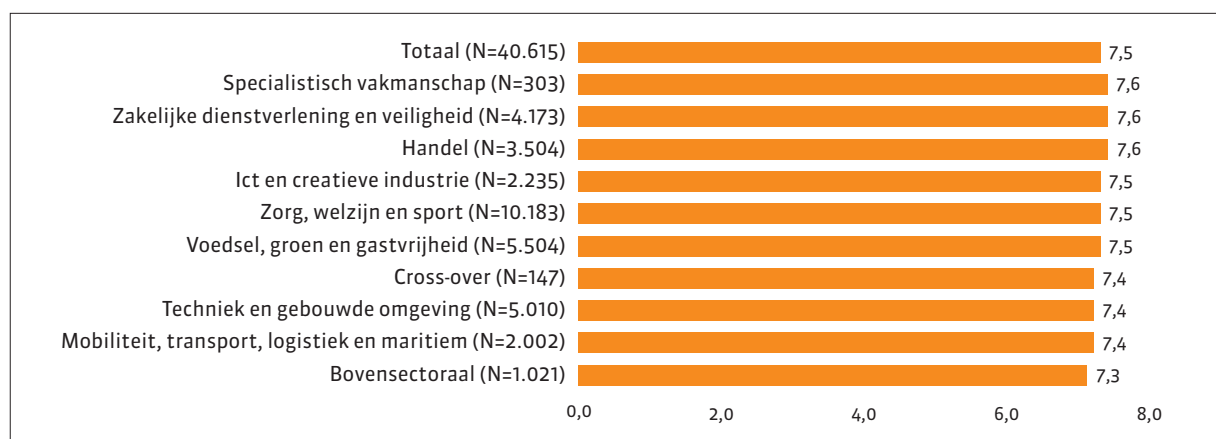
Bij de bbl-studenten zit het grootste verschil in uitkomsten tussen 2019 en 2018 bij de thema's 'probleemoplossing' en 'begeleiding'. Wat probleemoplossing betreft is het percentage bbl-studenten dat aangeeft dat ze problemen hebben ervaren gedaald van 24 procent in 2018 naar 16 procent in 2019. De tevredenheid over de afhandeling van problemen is echter eveneens gedaald: van 65 procent in 2018 naar 53 procent in 2019. Bij het thema 'begeleiding' was 63 procent van de bbl-studenten in 2018 tevreden over de begeleiding door de opleiding; in 2019 is dit gestegen naar 69 procent.

Onder praktijkopleiders is de tevredenheid over de begeleiding van de student door de opleiding in 2019 enigszins gestegen ten opzichte van 2018, maar is de tevredenheid over het nakomen van afspraken door de student wat gedaald. Bij de praktijkopleiders die de bpv-periode van bol-studenten beoordeeld hebben, zijn er geen overige opvallende verschillen tussen de uitkomsten in 2019 en 2018.

Tevredenheid tussen de sectorkamers

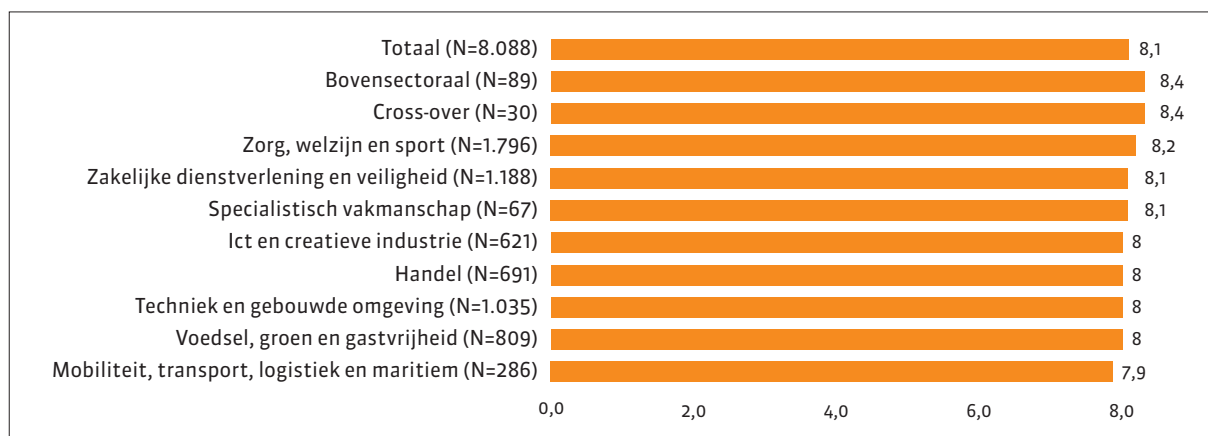
Iedere vragenlijst is ingevuld voor een specifieke mbo-opleiding. Alle mbo-opleidingen zijn door SBB ingedeeld in verschillende sectorkamers. Er is nagegaan of er verschillen zijn in de gegeven rapportcijfers voor de gehele bpv-periode tussen de opleidingen die vallen onder de verschillende sectorkamers.

Gemiddeld rapportcijfer per sectorkamer door praktijkopleider

Het gemiddelde rapportcijfer van alle praktijkopleiders samen is een 7,5. De gemiddelde rapportcijfers per sectorkamer liggen tussen de 7,3 en 7,6. De opleidingen die vallen onder de sectorkamers Specialistisch vakmanschap, Zakelijke dienstverlening en veiligheid en Handel worden gemiddeld het hoogst beoordeeld door de praktijkopleiders met een 7,6. De opleidingen die vallen onder de sectorkamer Bovensectoraal worden het laagst beoordeeld met een 7,3.

Gemiddeld rapportcijfer per sectorkamer door student

Het gemiddelde rapportcijfer van alle studenten samen is een 8,1. De gemiddelde rapportcijfers per sectorkamer liggen tussen de 7,9 en 8,4. Opvallend is dat studenten de bpv-periode het hoogst beoordelen voor de opleidingen die vallen onder de sectorkamer Bovensectoraal (8,4), terwijl dat de praktijkopleiders deze bpv-perioden juist het laagst beoordelen (7,3).

² Onder de sectorkamer Bovensectoraal vallen de entree-opleidingen op niveau 1 en de opleidingen (Technisch) Leidinggevende en Vakman-ondernemer.

Uitgave: april 2019

Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
Louis Braillelaan 24 2719 EJ Zoetermeer • Postbus 7259
2701 AG Zoetermeer • 088 338 00 00 • s-bb.nl